

CEREBRAL PARESE-FORENINGEN

Bergsalléen 21, 0854 Oslo

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
Postmottak@hod.no

Oslo, den 18. januar 2011

Høring – forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov

Viser til høringsbrev.

Cerebral Parese-foreningen har drøftet forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov og har følgende kommentarer til forslaget:

- Ordningen med brukerstyrt personlig assistent må rettighetsfestes
- Kommunens "sørge-for-ansvar" må korrespondere med tydelige rettigheter for brukeren, lovforslaget definerer ikke godt nok hva som skal forstås med forsvarlige helse- og omsorgstjenester
- Klageinstansen må kunne fatte nytt vedtak
- Den foreslåtte endringen når det gjelder forvaltningslovens kap IV og V må ikke innføres
- Loven må inneholde en bestemmelse om at brukerens syn skal tillegges vekt

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) må rettighetsfestes

CP-foreningen erfarer at mange av våre medlemmer, både foreldre til barn som har cerebral parese, og personer som selv har cerebral parese, etterspør BPA. De som gjør det forteller at denne organiseringen av praktisk bistand imøtekommer deres behov på en bedre måte enn tradisjonelle kommunale tjenester. Ordningen gir større fleksibilitet i hverdagen, og det igjen gir økte muligheter for deltakelse og inkludering. Vi viser her også til Econ-rapport fra 2010 som peker på de samfunnsmessig positive effektene av BPA-ordningen. Det gjelder foreldre sine muligheter for å fortsette i jobb etter at de har fått et barn med funksjonsnedsettelse. Det gjelder også for voksne med cerebral parese, som opplever at hverdagen blir mer presset etter hvert som senskadene melder seg i voksenlivet. Voksne med CP sin hverdag blir etter som årene går mer preget av smerter, trøtthet og økende bruk av forflytningshjelpemidler.

En fleksibel hjelpeordning gjør at de kan fortsette med sine aktiviteter, samtidig som de beholder kontrollen i hverdagslivet sitt.

Flere av våre medlemmer påpeker at BPA-ordningen oppleves som mer verdig i sin form, sammenlignet med tradisjonell tjenesteyting. Denne opplevelsen av verdighet er avgjørende for en person som skal leve et helt liv med en funksjonsnedsettelse som innebærer behov for praktisk bistand. Verdighetshensynet synes ikke å ha blitt vurdert, når det i begrunnelsen for ikke å rettighetsfeste BPA vises til hensynet til "bærekraftig utvikling". Det drøftes heller ikke at det føres en politikk på nasjonalt nivå hvor en ønsket utvikling er økt inkludering og deltakelse for personer med funksjonsnedsettelser.

At ordningen ble utvidet, slik at den som har behov for det kan bli innvilget assistert arbeidsledelse åpnet BPA-ordningen for nye brukere. Personer som trenger praktisk bistand til å organisere hverdagen sin, og samtidig trenger bistand i forbindelse med stell og dagligdagse gjøremål, kan få en assistentordning som både har kontinuitet og er fleksibelt innrettet. Vi tror at det er dette som gjør at mange unge med CP opplever BPA som et bedre svar på deres behov enn tradisjonelle tjenester i form av hjemmehjelp, hjemmesykepleie og støttekontakt.

Vi erfarer at noen kommuner unnlater å informere brukere om at kommunene er pliktige til å ha ordningen med brukerstyrt personlig assistent. Informasjon om BPA-ordningen overfor brukeren legges i flere tilfeller fram i en problematiserende form, der utfordringer knyttet til administrering av ordningen og ekstra kostnader for kommunen framheves. Tilsvarende legges det mindre vekt på de positive effektene av ordningen sett fra brukernes side. Alt i alt bidrar dette til forskjeller for brukerne, avhengig av hvilken kommune vedkommende bor i, eller like alvorlig; i hvilken grad den enkelte er i stand til å føre sin egen sak overfor kommunen og underbygge sin søknad ved å vise til lover og forskrifter, faglige rapporter og knytte allianser for å få sin sak igjennom. Vi hører flere rapportere om at det i stor grad gis avslag på første søknaden, og at det må klagesak til for å komme igjennom i systemet med et for brukeren positivt vedtak. Dette er en praksis, som for CP-foreningen underbygger argumenter om sterkere rettighetsfesting for brukerne.

CP-foreningen oppfatter at det foreliggende høringsnotatet gir kommunene for sterk innflytelse på hvordan tjenestetilbudet skal utformes, og tilsvarende reduserer brukernes innflytelse som er avhengige av hjelp i det daglige. CP-foreningen frykter at dersom denne trenden får styre utviklingen, blir effekten mindre deltakelse, også i forhold til deltakelse i lønnet arbeid.

Sørge-for-ansvar må korrespondere med tydelige brukerrettigheter

Kommunenes sørge-for-ansvar må korrespondere med tilsvarende rettigheter for brukerne. I dag er det et press på kommunale tjenester, et press som man kan forvente vil vedvare i og med et økende antall eldre. Fra brukersiden oppleves det som en kamp for å få forståelse for behovet for hjelp og bistand. CP-foreningen vil derfor argumentere for en sterkere rettighetsfesting av tilbud til brukerne. En tydeliggjøring av "sørge-for-ansvaret" til kommunene vil ikke nødvendigvis resultere i trygghet for brukeren, dersom det ikke er definert hva nødvendig helse- og omsorgstjeneste skal innebære.

CP-foreningen erfarer at det slett ikke er noen selvfølge at kommunene ivaretar sine plikter overfor personer med nedsatt funksjonsevne. For eksempel viser det seg at det blir ikke igangsatt arbeid med individuell plan, til tross for at brukeren har en slik rett. Avlastning innvilges i for liten grad, og omsorgslønn varierer etter hvilken kommune du bor i.

Klageinstansen må kunne fatte nytt vedtak

CP-foreningen opplever at kommunale tjenester er under press, og mange opplever som sagt at de får avslag første gang de søker. Gode tjenester kommer ikke uten at brukeren og/eller deres nære pårørende setter fram krav, begrunner disse og skaffer faglig dokumentasjon og spesialisterklæringer som underbygger kravet. I et brukerperspektiv vil det oppstå en svært urovekkende situasjon dersom klageinstansen ikke skal kunne fatte nytt vedtak. Tryggheten for brukeren i dag, er at det finnes en instans man kan klage til, og som har myndighet til å omgjøre vedtak.

Dersom foreliggende lovforslag skulle gå igjennom, ved at klageinstansen kun kan kreve ny vurdering, vil det etter CP-foreningens erfaring i de aller fleste tilfeller føre til at brukeren ikke får medhold.

Forholdet til forvaltningslovens kap IV og V

CP-foreningen er ikke enig i endringen som foreslås i lovforslaget, altså at forvaltningslovens krav om at vedtaket skal være skriftlig, begrunnet og at det stilles krav til begrunnelsens innhold ikke skal gjelde bortsett fra når det gjelder vedtak om hjelp i hjemmet og plass i institusjon for et tidsrom på over 2 uker.

CP-foreningen mener forslaget vil bidra til å svekke brukerrettighetene. Utviklingen når det gjelder kommunale tjenester tilsier ikke en slik endring. Uten at brukeren kan lese seg til begrunnelsen for vedtaket, blir det vanskelig å fremme klage som inneholder tilstrekkelig argumentasjon.

Brukerens syn skal tillegges vekt

CP-foreningen mener det i lovverket må være en formulering som sikrer brukeren innflytelse over eget liv. Etter CP-foreningens mening må det innarbeides en formulering tilsvarende sosialtjenestelovens §8-4, der en presiserer at det skal legges stor vekt på hva den det gjelder selv mener.

Med vennlig hilsen

Eva Buschmann
Generalsekretær i CP-foreningen

